

On: Zdaj si človek . . . Zdaj smo ljudje . . . Isti in enaki v sovraštvu . . . v ljubezni . . . in v žrtvi . . . pomirjeni . . . Zdaj smo ljudje.

Ne vem, kaj se je dogajalo pozneje. Morda je vse to samo privid . . . Odpeljal nas je v nekaj somračen prostor . . . Na dlani je imel tri grižljaje . . . Enega je del v moja usta . . . Drugi grižljaj je dal drugemu, tretjega je pojedel sam. Razšli smo se molče, s sklonjenimi glavami, nismo se več pogledali. V mislih mi je bilo, da so bili tisti grižljaji ptica! To gotovo ni res! To so sanje, pred katerimi bežim. To je privid. To se ni nikoli zgodilo. To se ne more zgoditi. Tudi med črvi ne.

Pavle
Zidar

Trinajst pesmi

DRAMILO

Ni je večje napake
v naravi,
kakor biti Slovenec.
Biti Slovenec je biti
skoraj nič.
Kvečjemu si lahko Prešernov
nagrajenec
ali kakšen drug,
mogoče,
mogoče
Kocbek,

Vidmar,
 Rupel in še kdo.
 Že Šuštar ne moreš biti,
 razen če si čevljar.
 Z nekaj sreče in naključij
 lahko prideš v Ameriko,
 Kanado,
 Francijo,
 Švedsko,
 kjer boš v sanjah po slovensko
 jokal in drhtel.
 A če te sreče nimaš,
 boš ostal doma,
 kjer ti bodo jebali Boga.

KORDOVA Mrtvaški sni brez konca
 in brez kraja,
 v njih ene ni podobe rešnje,
 le pes tre šipe v zobeh nekje,
 ko laja.
 Že rdijo olive kot drobci
 odlomljenega večera,
 ki se pretaka skoz vitraž,
 pod starimi drevesi
 morje se vzgibuje v šum
 papirnat,
 a v kamnih starih
 dolgo v noč dotleva vera.
 V toplo, črno volno je
 zavita Istra
 kot ženski polifoni glas.
 Čas tu je zvit v klob
 in ni ne kača in ne gnezdo,
 zjutraj ga použije sonce belo.
 Tu čakam, ker ni podobe rešnje,
 tiste, kako na poti sem
 skozi Manetov vrt.
 Dežela slanega demona,
 in tvoja slana smrt,
 ti mojega si razodetja vir.

SPRIMKI Nekaj žarečega prihaja
iz gore,
kot sonce ali kot konec
sonča.

Brez prave oblike je
in žari.
Zajamem, ker je ogenj,
in že sem ves tišina.

Njena glava, polna las,
je prišla v moj sen.
Razcvetela se je
in pomotnela.

Ostri listi, ko da bi jih
izostril magnet,
zro vame
in me režejo z odsevi.

GORJÀ Gorje razrvanim,
ker bodo noč in dan
gledali psihiatrično.
Gorje krotkim,
še bolj bodo ponižani.
Kakor kole jih bodo
zabili v zemljo
in nanje napeli vrvi
za perilo.
Nesrečni vi, ker ste žalostni.
Tolažbe ni več.
Tudi žejnim pravice
so usahnili vodnjaki.
Če bo kdo prijazen z vami,
bojte se ga,
ta je v resnici baraba.
Čisti v dejanju in mislih,
kastirani boste.
Obešeni na laks
boste bingljali s stropa.

Mirni, ki vam pravijo tudi
božji otroci: klati boste morali otroke.
Preganjani, za vas ne bo miru.
Kvota za mučenje
je določena od zgoraj.

TUTANKAMON Kako je morje, okno katedrale,
dogorelo do sivine,
skozenj žarek ne prodre noben,
riba sem rdeča sredi temine.

Nad mano se boči srebrn pepel,
voda v naborkih zveni,
oblak me je vsega sprejel,
izsrkal iz žil mi vso kri.

Tako počivajo faraoni
v dvorinah poskriti,
čakaje, da se nad njimi zlomi
beseda, po prerokih dana.

Jaz sem v Egipt prodani Jožef,
usoda v meni se pretaka in ne kri,
nikoli ne bom obdaril svojega brata,
za mano gre žarek, ki sonce ni.

Tako končal je Tutankamon
svojo dolgo in polno skrivnost;
obdal se je s pogrebci v haljah belih
in vsem postal nekakšen most.

A do njega se ne more priti,
niti iz njega nikdar ven,
Tutankamon je sen ubiti,
čas, ki pije kamen.

SIZIF Hudobno je in vroče,
žvepleno vesoljno,
kakor na prapočetku,
ko se je izcimil svet.

Ista zlata negibnost
je pričakovala
prvi naš dan.
Taka je usoda rojstva.

Tudi najmanjšega.
Hoče se videti,
ko pride iz zemlje.
Hoče, da je.

Hudobno je in vroče,
kadar pričakujemo,
da bo nekaj prišlo,
prišlo karkoli.

HIP Hip,
ko ne veš,
ali si se prebudil
ali zaspal,
je najtežje preživeti.
Nobena bridkost
ni tej enaka:
rad bi spal,
rad bi govoril,
a ne moreš,
ne moreš.

UMRE SE Žametni okusi breskev
V USTIH so kakor tapete,
ki oblepijo usta,
da so lepša,
ko vstopi naslednji
sad.

Vsak pusti tam svoj žamet.
Naposled je vse
oblepljeno.

Ko se pogledaš
v ogledalo,
vidiš, da si v sobi,
kjer boš umrl.

Umre se v ustih – veš?

RESNIČNO Resnično, resnično: beseda je seme,
iz vsake kaj se zbudi,
senca trikotna, hiše sleme
ali usoda moja in njene oči.

Živeti pomeni razpasti
in se ne ponoviti več,
ne se imeti v lasti,
to je bistvo besede – in več.

Sleherni zvok to izpričuje.
Človek je njegov vitraž.
V vseh barvah se sesuje
prozorno beli glaž.

Tako seme je usoda,
v nji je kri in ritem srca,
občutiš, ko te vodeno gleda,
da tebi in nji ni mogoče do dna.

Nikoli nista čisto v smrti,
ostaja neka bridka sled,
ostaja v neki lisi – črti,
da ves le nisi še načet.

PAV Njegov bleščeči vitraž
je stil zemlje
v ptičji optiki.

Lik, ki ga prikazuje
v prelivajočih se odtenkih,
šušteč je in suh.

Podoba česa je to in koga?
Njega samega
v prispodobi svetlob?

Ali le prevrele prsti,
ki zeva od ran
v globinah?

Kjer je tema oziroma spev
mraka.
Konec vsega.

GREHI Kako bolijo grehi,
ki smo jih spočeli,
to so svetli, temni
sinovi naši.

Vise po spovednicah,
sopejo iz očenašev,
odhajajo na pot,
da bi našli svojo pot.

A se vračajo,
zaprašeni in odpuščeni,
živi in sveži,
niti malo postarni.

V njih je moč,
ki ne mine,
še po smrti bodo
obiskovali naše grobove.

Postali ob njih
in odšli.
Prižgali svečo
in nalili vode v vazo.

Molili bodo namesto
nas za nas,
samo naši grehi
nam bodo odpustili sebe.

SONET I Ni jutra, da se ne bi
v hipu predramil
in videl, da sem vso noč
bil v krvi svoje matere.

V njenem lepem telesu,
polnem srebrnih vzpetin,
rosi lepote
in vonjev, ki ovijajo roke.

Legam spat v posteljo,
a kako čudno:
vsako jutro prihajam iz matere.

Ko to ona vidi,
me zapusti tako,
da nekaj časa padam, padam, padam.

SONET II Kako me razteza ritem
noči in dneva,
enkrat sem otrok,
drugič starec, ki gre v grob.

V prsih mi bije plima,
obala sem neznana,
v nji ječeč hrope skala,
ki jo morje obliva.

Sredi sončne pokrajine
obstati, zastrmeti se
v dan, ki lije sterilen,

ali biti senca, ki jo luna
skrajšuje, to je ista
podoba stvari.